

Musíme si pomáhat jako kopie filmu!

Musíme si pomáhat - Divadlo Na Jezerce Foto: [Divadlo Na Jezerce](#)

P. Jarchovský, J. Hřebejk: **Musíme si pomáhat**

Režie: J. Hřebejk

Hrají: J. Macháček, L. Vlasáková, M. Vladyka a další.

Divadlo Na Jezerce Praha

Premiéra 11. 3. 2010

Recenze Roman Sikora

3:48

Musíme si pomáhat jako kopie filmu!

Filmy Jana Hřebejka jsou mnohými zatracované. Jsou ovšem i tací, co ho vynášejí do nebe. Protektorátní komedii Musíme si pomáhat bych ovšem mezi jeho zdařilejší díla nezařadil. Diváckou popularitu si však stejně jako jeho jiné filmy, pojednávající o nedávné české minulosti, získala. To bylo nejspíš také důvodem, proč ji na svůj repertoár zařadilo nedávno v hvězdném obsazení pražské Divadlo Na Jezerce Jana Hrušínského. V režii samotného Hřebejka. Jeviště má ovšem trochu jiné zákonitosti než film. A Hřebejk se v nich nijak jistě nepohybuje.

Na malé a mělké scéně Divadla Na Jezerce tak jen jednoduše a popisně vystavěl byt hlavních hrdinů, rodiny Čížkovy. Se stolem a židlemi, schody vedoucími ven, pod nimi skrýš pro Davida Wienera uprchlého z Terezína, v pozadí umístil postel a vedle ní rádio. Pro výstupy v jinak seškrtaných exteriérech si po stranách vyrobil klepadlo koberců a na druhé straně plakátovací plochu s dobovými propagandistickými tisky.

V úvodu se ještě ocitáme v idyle První republiky, do jejíhož lidského hemžení zaznívá harmonikou doprovázená lidová píseň Na Pankráci. Hudba však pozvolna zásadně mění rytmus a také jazyk. Začíná stále víc připomínat pochod. A němčina, která do písně vpadne, se nakonec přetvoří v divoký nacistický proslov. Souběžně je svinuta československá vlajka a

nahrazena jinou, s hákových křížem. Hlavní postava, Josef Čížek v podání Jiřího Macháčka pak zoufale, s tichým vztekem vyprašuje pádnými ranami koberec. V obrazu bezmoci nad okupací. Hned v úvodu se tak Hřebejkovi podařila nádherná divadelní zkratka. Jednoduše a čitelně uvádějící diváka do děje. Se značnou emocionální silou. Je to ale také poslední, co je možné v inscenaci označit za zdařilé. Pak už následuje jen kopie filmu, ne příliš šikovně přenesená na jeviště. Všeobecná divadelní šed', režijní i herecká.

Jde v podstatě o pro běžného diváka snadno stravitelnou realistickou činohru, veselou, se spoustou tu nápaditějších, tu laciných a podbízivých gagů. A najdou se i vtipy naprosto nefunkční, převzaté přímo z filmu, aniž by si Hřebejk uvědomil, že bez detailního záběru a stříhu jsou nezřetelné.

Tragikomický a chvílemi dramaticky nosný příběh rodiny Čížkovy a kolaboranta Horsta Procházky o tom, jak jeden Čech ukrýval za války svého žida, i když se tuze bál, protože mu šlo o krk, a tak naoko kolaboroval, končí i Na Jezerce stejným smířlivým kýčem jako ve filmu. Možná ještě o něco větším.

Po všemožných překotných peripetiích dochází konečně k osvobození země a zároveň k narození dítěte Čížkových. Ani moc nepřekvapí, že osvobození Rudou armádou je zde podáno jako srovnatelné s nacistickou okupací. Je přece obecně známo, že mezi nacismem a komunismem není žádný rozdíl. Všechno se ale nakonec na scéně tak nějak náhodně semele, že nikdo z hlavních aktérů není i přes řádění rudých komisařů a gard v ulicích potrestán či popraven a všichni se tak nějak smíří nad nově narozeným dítětem. V inscenaci batole ovšem zabalili do státní vlajky. Aby to bylo ještě dojemnější. A vlastenečtější. A nejspíš aby bylo jasno, z jak rozmanité typologie jsme jako národ složen: bez okolků popravující rudý komisař, zbabělý, ale náhle velmi příčinnivý gardista, nacista a kolaborant, zachráněný žid a nenápadný ustrašený hrdina. Vždyť jsme jedna rodina a hlavně že to dobře dopadlo.

Autor: Roman Sikora